

Høgni Hoydal, landsstýrismaður í sjálvstýrismálum um fullveldið Føroyar:

Hetta verður ikki nakað paradís

-Eg vil ikki pástanda, at Føroyar verða nakað paradís, tá vit hava fingið fullveldið. Tað verður hart arbeiði og hart stríð, og henda gongdin fer at fáa búskaparligar avleiðingar. Tað krevur, at vit verða nógv meira málrættaðir í vinnu-politikki og í samstarvi millum vinnuna og politikararnar, enn vit hava verið áður. Og tað er eisini endamálið við fullveldinum sigur Høgni Hoydal, landsstýrismaður í sjálvstýrismálum, nú fyrsta stig er tikið í fullveldisverkætlanini.

JAN MÜLLER

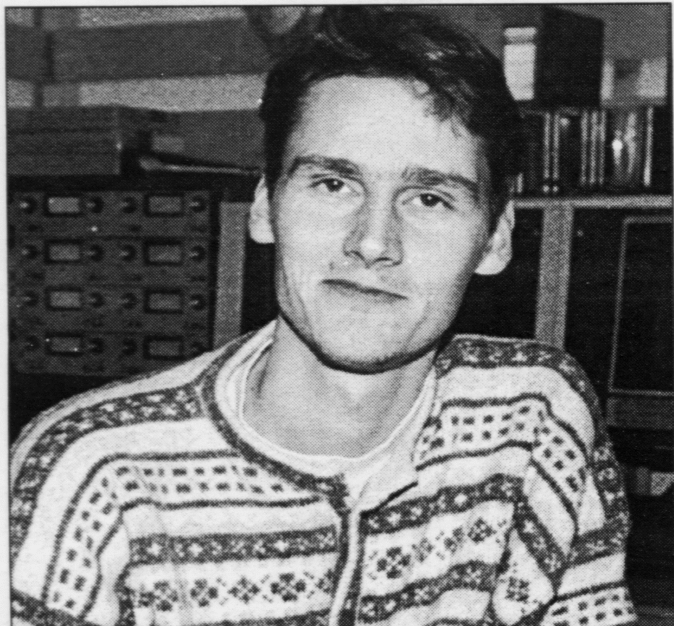
-Tað er beinleiðis ósakligt, tá formaður javnaðarflokksins sigur, at samgongan ikki hevur viljað tikið við í uppskot sitt um fullveldi tær broytingar, sum javnaðarflokkurin hevur mælt til. Eg havi sagt hetta í tinginum og í teimum samrøðum vit hava havt við formann javnaðarflokksins, at vit vilja góðkenna eina og hvørja loysn, har tingið kann fáa meiri ávirkan á málið. Vit vilja seta eina serliga nevnd, sum fær alt tilfarið, ið landsstýrið arbeiðir við, og sum kann koma við tilmæli sjálv. Andstöðan kann eintá fáa formannin í tí nevndini sigur Høgni Hoydal, landsstýrismaður í viðmerking til samrøður Sosialurín hevur havt við Jóannes Eidesgaard seinastu dagarnar.

Høgni Hoydal sigur, at javnaðarflokkurin bara hevur sagt nei til tað, sum samgongan hevur boðið honum. -Vit góvu eisini javnaðarflokkinum tilboðið, sum nú er komið við í uppskotið kortini, at vildi flokkurin hava málið aftur í tingið, áðrenn farið verður til samráðingar, so kundi tað koma í uppskotið.

Hann visir eisini á, at tað er burturvíð, tá javnaðarmenn siga, at tingið nú verður sett uttan fyrri pro-sessina, tí tingið er hægst myndugleiki og kann til eina og hvørja tíð leggja lógaruppskot fram, sum kann binda landsstýrið, fær tað meiriluta.

-Tá frágreiðingin er liðug og verður lögð fyrri tingið, stendur tað einum og hvørjum tingmanni fritt at koma við einum nýggjum uppskoti til samtyktar ella fyrri tað lógaruppskoti um samráðingargrundarlag ella hvat sum helst. So eg havi ført fram, at grundgevingarnar ímóti at fara inn í eina realitetsviðgerð av landsstýrisuppskotinum og at fáa tær broytingar við, sum teir hava ynskt og ført fram, tær eru ikki til.

Høgni Hoydal leggur dent á, at tað tí ongar sak-ligar grundgevingar eru fyrri at vera ímóti tí leisti, sum landsstýrið hevur valt at



Høgni Hoydal, landsstýrismaður: -Allar søguligar royndir vísa, at tey samfeløg, smá og stór, sum hava sett sær nøkur politisk mál, og sum hava sett sær sum mál at vera við í heimsbúskapinum og at menna nýggjar vinnur, tey hava klárað tað. Tað finst einki ítökiligt søguligt dømi um, at tað ikki ber til at vera sjálvstøðugur.

viðgera málið eftir.

-Vit kunnu sjálvandi vera ósamdir um innihaldið, men hvat viðvíkur mannagongdini, so haldi eg atfinningarnar hava verið ósakligar.

Samgongan hevur sett út í kortið

-Javnaðarflokkurin sigur, at hann vil fegin hava broytingar á sjálvstýr-leið, men heldur tað verða ov tidliga longu nú at oyramerka hesar broytingar til fullveldið?

-Ja, tað er sín sak. Tá kundi hann skotið upp, at meðan landsstýrið fer undir hetta málið, so verður heitt á tað um eisini at kanna møguleikarnar fyrri eina sjálvstýrslóg ella hvat javnaðarflokkurin nú einaferð ynskir. Har vóru nógvir møguleikar, men tað ynskti javnaðarflokkurin so ikki.

-Er tað so, at uppskotið til stjórnmálanevnd kolli-

derar við týkkara uppskot um fullveldi?

-Vit hava havt eitt valstríð, sum m.a. snúði seg um hasar spurningarnar. Vit hava skipað eina samgongu, sum heilt greitt sigur, at vit vilja hava suverenitet í einum nýggjum sáttmála við Danmark osfr., og har tað verður lögð ein ætlan fyrri, hvussu hetta skal gerast. Eg haldi tað er beinleiðis naivt ella ósakligt at rokna við, at ein landsstýrissamgonga, sum longu hevur sett sær nakað út í kortið, skal ganga við til at seta eina nevnd, sum í eitt ár skal viðgera allan henda spurningin av nýggjum.

Høgni Hoydal brúkar í hesum sambandi myndina við einum húsum tú skal bygga. -Hevur tú sett tær fyrri at bygga eina hús, so kanst tú gott tosa við aðrar, um húsinu skulu broystast eitt sindur, men tú kanst ikki

fara at tosa sjálvan spurningin, um tað nú skulu vera eina hús, eitt hósarhús, garasja ella líknandi. Tað má ein góðtaka. Ein kann ikki rokna við, at landsstýrið bráðliga bakkar fleiri ár aftur í tíðina, tá man hevur skipað eina samgongu. Men andstöðan kundi í staðin fingið við, at man eisini vil kanna teirra møguleikar. Soleiðis hevði man kunnað arbeiðt seríøst við hesum málinum, men eg havi einki tekin sæð frá javnaðarflokkinum um, at tað er hetta man vil.

Høgni Hoydal ber ótta fyrri, at javnaðarflokkurin í veruleikanum er bakkaður longur aftur, enn hann var bæði fyrri og beint eftir valið, har tosað varð um at medvirka til eina skilgøða loysn.

Skilji javnaðarflokk
-Men hvussu sær tú stöð-

una hjá javnaðarflokkinum og er tað ikki so, at flokkurin er bangin fyrri at missa sín egna identitet, um hann bara skal leypa uppá tjóðveldisvognin?

-Eg hugsi sjálvandi nógv um javnaðarflokkin sum flokk í øllum hesum. Sjálvandi skal eg ikki leggja meg út í, hvat hann skal gera. Og eg skilji eisini væl, at hann ikki vil vera atkvøðuneyt hjá samgonguni. Sjálvandi skal javnaðarflokkurin markera sína hugsan í hesum máli og fáa ta ávirkanina. Og tað haldi eg avgjørt, at flokkurin hevur fingið møguleika fyrri.

Landsstýrismaðurin hjá tjóðveldisflokkinum heldur sjálvur, at javnaðarflokkurin í løtuni er í eina hugsjónarligari endurskoðanarfasu, har hann má finna beinini í hesum málinum.

-Teir flestu flokkarnir hava flutt seg rættliga langt og mugu royna at finna eitt kompromi. Tað er ikki so, at tjóðveldismenn standa í einum króki og rópa loysing frá einum trappusteini. Og tá aðrir flokkar flyta seg, so má eisini javnaðarflokkurin orientera seg av nýggjum, tí tá sær politiska myndin øðrvísi út. Politisku ýtini eru flutt.

Landsstýrismaðurin viðgongur, at tað tekur tíð at flyta tað beinið, eisini tá ein veit, at tað eru ymsar hugsanir í flokkinum um tað. Hann hevur eingi góð ráð til javnaðarflokkin og sigur, at flokkurin má sjálvur finna fram til eina felags hugsjón og grundarlag til at fara víðari.

-Jóannes Eidesgaard visir á vandan, at alt dettur á gólvíð eftir eina fólkaatkvøðu og gevur hann tykkum ábyrgdina, tí tit hava ikki verið nógv samstarvs-hugaðir?

-Hann hevur so sanniliga líka stóra ábyrgd av, at tað ikki hendir. Sjálvandi er tað ein vandi í tí, um tað verða tveir stórir flokkar, sum til eina fólkaatkvøða fara at leggja forðingar í vegin fyrri tað, ið landsstýrið ger. Og tað er her, at vit appellera til eina ábyrgdarfulla andstöðu. Hon má so meta um, antin tað er sakligt bara at

finnast at tí, sum landsstýrið ger, ella um teir fara inn og viðgera, um hetta er realistiskt og ein møguleiki. Hvat eru fyrimunir og hvat eru vansar.

Útgreiningararbeiði og fíggarligt grundarlag

-Nú ganga atfinningarnar hjá andstöðuni serliga út uppá, at tit í samgonguni hava ikki gjørt tykkum nógv greitt, hvussu einar suverenar Føroyar skulu útvega nýggjar inntøkur, sum skulu avloysa blokk-in?

-Hetta er ikki rætt. Tað verður sagt, hvussu hetta skal gerast. Men her er mest umráðandi ikki at blanda tingini saman. Tað vit biðja tingið um, er hetta: vit hava sett okkum eitt politiskt mál, og tað er at kanna allar møguleikar. Tað skal gerast uppá ein skipaðan máta, har vit fyrst fara til tingið og biðja um umrøddu heimild, vit fara so aftur til tingið, tá hesar kanningar eru gjørdar, og vit fara so til samráðingar við danir og koma so aftur til tingið, tá málið skal til fólkaatkvøðu. Fólk fáa tí svar uppá allar spurningar. Men vit kunnu sjálvandi ikki svara teimum øllum á tingsins røðarapalli út frá núverandi viðurskiftum. Tað má fyrst fylligliga eitt neyvt fyrireikingararbeiði, sum reksar upp teir búskaparligu møguleikarnar, avleiðingarnar og vansarnar. Hetta kemur alt á borðið, áðrenn Føroya fólk skal taka stöðu.

-Sær tá møguleika hjá vinnulívinum at økja so mikið nógv um inntøkur-nar, at hetta kann avloysa blokk-in?

-Tað er greitt. Tað eri eg púra sannførdur um, og tað er júst eisini endamálið við hesum. Mín hugsjón er tann, at setur tú tær ikki tað politiska málið, so megnar tú hetta ongantíð.

-Fólk vilja gjarna sigga nakað ítökiligt - og vist verður eisini á vandan fyrri, at tað aftur verður kreppla í landinum og her serliga í fiskivinnuni?

-Tá fáa vit eina krepplu kortini, og tí haldi eg ikki, at hetta er nakað sakligt ar-